

Az állam mai nehéz pénzügyi helyzetében ezen fentebb említett kísérleti telepítések csak az arra alkalmas és az ügyért lelkesedő birtokosok és főleg községek bevonásával létesíthetők önkéntes fásítások formájában. S hogy ezúton, habár lassan, de eredményesen közeledhetünk a cél felé, némileg igazolja az a jelenség, hogy a kerületemben már meglehetősen számban létesített ilyen kísérleti fásításokért a közelmúltban egy birtokos elsőrendű elismerő jutalommal, öt birtokos pedig miniszteri elismerőoklevéllel lett kitüntetve, amely körülmény a jövő szempontjából megbecsülhetetlen népszerűsítő hatással van a szomszédos vidék lakosságára.

Sajnos, hogy a gyorsabb és eredményteljesebb munkálkodásnak ezidőszerint igen nagy akadálya az államnak kényszerű és e téren is megnyilvánuló takarékosága; szilárd meggyőződésünk azonban ennek dacára is, hogy az erdészettől megkívánt törhetetlen hit és erős akarattal párosult szívós kitartás biztos záloga már most is a sikernek.

A *CELTIS AUSTRALIS* természetes települése az alföldi erdőkben.

Írta: **Ajtay Jenő** ny. min. tanácsos.

Tápiószentmárton (Pest megye) község határában ebecki Blaskovich Aladár nagybirtokos erdejében, 33 éves ákácokban nagyon sok *Celtis* csemetét találtam. Ezeket senki sem ültette oda, hanem természetes úton telepedhettek meg. Települési helyüktől négy kilométer távolságban az ebecki Blaskovich Aladár kastélyának parkjában, a legyőzhetetlenségéről világhírűvé vált „Kincsem“ versenyló születési istállója mellett vannak hatalmassá fejlődött *Celtis* fák, melyek bőven termik a magot. Legvalószínűbb, hogy ezekről hordják a szóban forgó ákácokat pihenő- és hálóhelyül használó madarak a *Celtis* magját és ürülékükkel telepítik be az erdő alját. Nincs kizárva, hogy valahol közelebb is — talán a sőregi uradalomban —

találnak a madarak Celtis fákat. Ez mellékes, mert hiszen a madárnak az előbb említett négy kilométer sem távolság.

Ezen megfigyelésem azért öröndetes, mert négy évvel ez előtt hasonló megfigyelést tettem a saját erdőcskémben, Szentmártonkóta község határában. Az én erdőm egy része olyan silány homoktalajú, aminőknek betelepítésénél úgy a gyakorlati, mint az elméleti tudomány ha nem is áll meg, de legalább is meghököl. Négy évvel ezelőtt ott találtam a sok sínylődő ákác, jegenyenyár és kanadai nyárcsemete között egy vígan tenyésző Celtist is, amelyet én soha nem ültettem oda, hanem csak a madarak hozhatták. Három éven át figyeltem és *nyesegettem* ezt az árva Celtisemet, míg végre az elmúlt év őszén újabb 200 drb Celtis suhángot ültettem a szomszédságba. Jelen év folyamán, mikor ezeknek a talajsilánysággal, hevésséggel és minden más nyomorúságával való eredményes küzdelmét szemlélgettem, bukkantam rá a tápiószentmártoni természetes településre.

Tudjuk jól, hogy az alföldi erdőknek — főleg az ákácoknak — a legnagyobb bajuk, hogy aljuk üres. Az alföldfásítási kérdésnek a deliblati eredményes fásításokkal összehasonlítólág írt értekezésemben, valamint az erdészeti egyesületben tartott előadásomban is mindig lesajnáltam az alföldi erdőket, azért, mert nem láttam bennük a természetes úton alátelepülő cserjéket — a madarak munkáját — mint Deliblaton.

Az eszményi alföldi erdő csakis az *elegyes erdő*. Nos, itt van! A Celtissel megcsillan a reménye annak, hogy *sikeres elegyes erdőket* létesíthessünk. A viláért sem mondom, hogy az én megfigyelésem már kész tapasztalat! De figyeljen más is. Több szem többet lát és csalhatatlanabbul lát. Menjünk segítségére a madaraknak. Minthogy nincsenek még mindenfelé már magtermő Celtis fáink, *elegyítsünk* (de csak elegyítsünk!) Celtis csemetét a *silányabb* homoktalajokra ültetendő más fanemek közé és figyeljük azok fejlődését, főleg a *heves*, valamint a *mély fekvésű, fehéresszürkés színű, vályogos* (löss) *homoktalajokon*.

Nem mondom, hogy ezáltal mi megalapítjuk az erdészeti osztályorsójáték főelárusító helyét, de *addig, míg jobb fanemet találunk*, tanuljunk a természettől, tanuljunk a madaraktól, *elegyítsünk* a legsilányabb talajokra (de csak *elegyítsünk*) Celtist!

Szinte hallom még a szakemberek köréből is egyesek hangját, hogy a *Celtis* nem nő szépen és nem valami jó a fája. Nem tudjuk! Én láttam a mezőhegyesi erdőkből kifogástalan, szép magasnövésű, ágiszta *Celtiseket*. Ezennel felkérem az erdőmérnöki főiskola szaktanárait, vizsgálják meg a *Celtis* (a nálunk növő *Celtis*!) caloriáját, keménységét, fajsúlyát és tartósságát, mert nem lehet alap nélküli a mi köznépünknek elnevezése, amikor a *Celtis*-t „vasfa“ néven nevezi. Miért? Más vidékeken a termése ehetőse miatt „csemegefa“ néven ismerik.

A mi népünk „vasfa“ elnevezésének okvetlenül értelme van, mert a mi népünk találóan szokott elnevezni. Nem hiába nevezi a *Sophora japonica*-t termésének külalakja után „olvasófa“, a *Koelreuteria paniculata*-t pedig szintén termésének alakja (csörgő gyermekjáték) után „csörgőfa“ néven. A mi népünk találékonysága az ősoktól, a világ uraitól, a hunoktól származó örökség, Isten adománya! Vegyük ezt a kegyes adományt a „Magyarok Istene“ segítségével a „Magyar Alföld“ sikeres befásításához!

Budapest, 1931 július 12-én.

Északi országokon keresztül

(Tanulmányút 1930 nyarán).

írta: Fekete Zoltán.

(Befejező közlemény.)

Muhostól egy ugrás vonaton *Oulu* város (a svéd *Uleaborg*), a *Botteni-öböl* partján. Nagyon szép fekvésű, kedves helység ez, a XIV. századból való festői várromával, hatalmas *Oulu*-hídjával, szép épületeivel, nagy kikötőjével, nyüzsgő közönségével. Mintegy 24.000 lakosa van. Tengerparti fekvésénél fogva s mint-hogy az elsőrangú fát szállító folyó, az *Oulu* is itt torkollik a tengerbe, érthetően nagy fakiviteli és faipari központ s a külföldről behozott áruknak is élénk közvetítőállomása. Kikötője télen, sajnos, befagy s így használata jóideig szünetel. Hiszen